

Отримано: 29 жовтня 2018 р.

Прорецензовано: 09 листопада 2018 р.

Прийнято до друку: 22 листопада 2018 р.

e-mail: onsazonets@gmail.com

DOI: 10.25264/2311-5149-2018-11(39)-42-46

Альшаафі Мохамед Алі. Розвиток комунального підприємства «Рівненська обласна клінічна лікарня» на основі впровадження інновацій. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»* : науковий журнал. Острогор : Вид-во НаУОА, грудень 2018. № 11(39). С. 42–46.

УДК 338.46:614.2

JEL-класифікація: A 12

Альшаафі Мохамед Алі,

аспірант кафедри міжнародних економічних відносин,

Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне

РОЗВИТОК КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА «РІВНЕНСЬКА ОБЛАСНА КЛІНІЧНА ЛІКАРНЯ» НА ОСНОВІ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ

У статті доведено необхідність покращення системи охорони здоров'я як в Україні, так і у світі в цілому. Представлено приклад Комунального підприємства «Рівненська обласна клінічна лікарня» Рівненської обласної ради. Подано інформацію щодо розвитку інноваційних технологій у лікарні. Представлено ліжковий фонд та його використання, роботу лікарів поліклініки (амбулаторії), диспансеру, консультації, діяльність рентгенологічного відділення. Проаналізовано економічні показники діяльності закладу. Подано рекомендації щодо удосконалення функціонування закладу на засадах впровадження інновацій.

Ключові слова: система охорони здоров'я, лікарня, інноваційні технології, ліжковий фонд, економічні показники.

Альшаафі Мохамед Алі,

аспірант кафедри міжнародних економічних відносин,

Національний університет водного господарства та природокористування, г. Ровно

РАЗВИТИЕ КОМУНАЛЬНОГО ПРЕДПРИЯТИЯ «РОВЕНСКАЯ ОБЛАСТНАЯ КЛИНИЧЕСКАЯ БОЛЬНИЦА» НА ОСНОВЕ ВНЕДРЕНИЯ ИННОВАЦИЙ

В статье доказана необходимость улучшения системы здравоохранения как в Украине, так и в мире в целом. Представлен пример коммунального предприятия «Ровенская областная клиническая больница» Ровенского областного совета. Дана информация по развитию инновационных технологий в больнице. Представлены коечный фонд и его использование, работа врачей поликлиники (амбулатории), диспансера, консультации, функционирование рентгенологического отделения. Проанализированы экономические показатели деятельности учреждения. Даны рекомендации по совершенствованию функционирования учреждения на основе внедрения инноваций.

Ключевые слова: система здравоохранения, больница, инновационные технологии, коечный фонд, экономические показатели.

Ali Elshaafi,

post-graduate student

(the Department of International Economic Relations, National University of Water and Environmental Engineering, Rivne)

DEVELOPMENT OF THE “RIVNE REGIONAL CLINICAL HOSPITAL” ENTERPRISE ON THE BASIS OF THE INTRODUCTION OF INNOVATIONS

The article shows that the second half of the 20th century and the beginning of the 21st were marked with a rapid improvement in the health of people on Earth through the use of advanced methods of recovery, treatment, and disease prevention. The necessity of improving the health care system in Ukraine as well as in the whole world is proved. Ukrainian health facilities are now trying to improve the means of treating and preventing illness. The example of the municipal enterprise "Rivne Regional Clinical Hospital" of the Rivne Region Council is presented. The author provides the information on the innovative technologies development in the hospital. For example, the Center for laparoscopic and non-invasive surgical interventions in the Rivne Hospital is equipped with mini-automatic telephone exchange in order to improve the working conditions of medical personnel. There is a system of video surveillance with infrared emitters, which allows the nurse from the workplace to monitor the postoperative patients around the clock. The Department of Cardiovascular Surgery is provided with the equipment of the planned urgent operation with X-ray operation, equipped with surgical cardiomonitor UM-300 and Ukar's electrocardiograf, by Utas the generic complex Advantex by General Electric (with vascular and cardiological parameters). With these newest implementations, the numerical results of the hospital are improved.

The bed fund and its use are presented. The hospital's capacity has increased. Optimization of the institution's functioning allowed to reduce the burden on the bed fund. The work of doctors in the clinic (out-patient department), clinic, counseling shows a tendency to reduce the number of visits to doctors. This also applies to visits with preventive intent. The

same trend is observed for rural residents. The hospital is actively conducting a survey of patients. One of the most important surveys is X-ray examination. The number of such surveys over the years has a stochastic nature. The economic indicators of the institution's activity are analyzed. Assignments for the development of a medical institution are increasing annually, and this increase in the period from 2010 to 2017 is almost 2.5 times. Recommendations on improving the institution's functioning on the principles of innovations implementation are given.

Key words: health care system, hospital, innovative technologies, bed fund, economic indicators.

Постановка проблеми. Друга половина 20-го століття – початок 21-го ознаменували стрімке покращення здоров'я людей на Землі через використання передових методів оздоровлення, лікування, профілактики хвороб. Середня очікувана тривалість життя (СОТЖ) за останні 100 років суттєво зросла. Так, у 1900 р. вона становила в середньому 35 років, у 2000 – 65,4, у 2010 – 67,7, у 2050 планується 75 років. Але в окремих країнах уже зараз СОТЖ досягає 82 років. У світі відзначається значне зростання кількості населення віком понад 65 років. Тому проблема покращання системи охорони здоров'я повинна стояти серед найважливіших питань нашого суспільства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання вдосконалення системи охорони здоров'я досліджувались цілою плеядою видатних науковців. О. Бобровська, І. Хажило представили розвиток управління сферою здоров'я в Україні на корпоративних засадах [1] О. К. Єлісеєва застосувала статистичні методи в оцінці стану та діяльності медичної галузі України [2]. І. Я. Зима намітив напрями вдосконалення діяльності комунальних закладів охорони здоров'я [3]. В. І. Саричев розглянув глобальні та національні економічні механізми вдосконалення системи охорони здоров'я як складової людського розвитку [4]. В. Б. Шевцовим подано розгляд закладів охорони здоров'я в системі державного управління розвитком процесу охорони здоров'я [5]. Таким чином подана тематика є дуже актуальною в сучасному науковому світі.

Мета і завдання дослідження. Українські лікувальні заклади зараз намагаються покращити засоби лікування і профілактики хвороб. Метою цієї статті є розглянути їх на прикладі Комунального підприємства «Рівненська обласна клінічна лікарня» Рівненської обласної ради. Це могутній лікувально-діагностичний та інформаційно-аналітичний центр області. Її працівниками є 10 заслужених лікарів України, 11 кандидатів медичних наук. Отож відзначити основні етапи її розвитку, проблеми, перспективи.

Виклад основного матеріалу. Лікарня містить у собі єдині центри та відділення в Рівненській області, Центр лапароскопічних та малоінвазивних хірургічних втручань, із метою поліпшення умов роботи медичного персоналу обладнаний міні-АТС. Наявна система відеоспостереження з інфрачервоними випромінювачами, яка дозволяє медичній сестрі з робочого місця цілодобово стежити за післяопераційними хворими. У Центрі мікрохірургії ока та екстреної офтальмологічної допомоги є 2 хірургічних лазерних апарати для виконання втручань на передньому та задньому відрізках ока. В Обласному центрі хірургії органів травлення, ендокринології та шлунково-кишкових кровотеч опубліковано понад 80 наукових праць, запропоновано 54 раціоналізаторські пропозиції, запатентовано 7 винаходів, запроваджених у лікарнях та клініках області. Відділення серцево-судинної хірургії забезпечено обладнанням планованої ургентної операційної з рентгеноопераційною, оснащеними хірургічними кардіомоніторами UM-300 й електрокардіографом «Юкард» виробництва фірми Utas, ангиографічним комплексом Адвантекс виробництва Дженерал Електрик (із судинними та кардіологічними параметрами). Співробітники опікового центру розробили й виготовили на радіозаводі та розповсюдили по Україні, ближньому зарубіжжі ДФТУ-02 – двохканальні фізіотерапевтичні установки, ІУФІК-1 – інфрачервоні опромінювачі хворих. Уперше в Україні впроваджені в лікувальну практику інфрачервоні лампи.

Таблиця 1

Ліжковий фонд та його використання Комунальним підприємством «Рівненська обласна клінічна лікарня» [6]

Роки	Кількість ліжок середньорічних	Надійшло хворих усього	Виписано	Проведено хворими ліжко-днів
2010	725	21815	20922	244281
2011	725	22644	21733	255089
2012	725	22991	22809	261359
2013	725	23037	22776	259652
2014	725	23515	23191	262354
2015	725	24638	24384	271109
2016	715	24800	24541	269999
2017	675	24754	24480	260978

За допомогою цих новітніх впроваджень покращені і числові результати діяльності лікарні (таблиця 1). Оптимізація функціонування закладу дозволила знизити навантаження на ліжковий фонд. Із 725 ліжок у 2010 році їх число знизилось до 675 у 2017 році. При цьому пропускна спроможність лікарні зросла. Так у 2010 році пролікувалось 21815 осіб, а у 2017 це число зросло до 24754 осіб, тобто на 2939 осіб. Кількість виписаних теж суттєво зросла. Таку ж динаміку ми можемо спостерігати і щодо ліжко-днів.

У наступній таблиці відображено роботу лікарів поліклініки з приводу відвідувань лікарів щодо профілактичних заходів та з приводу захворювань (таблиця 2). Ця таблиця відображає той факт, що з роками, за виключенням 2012, кількість відвідувань падає. Так можна сказати щодо відвідувань із профілактичними намірами, коли їх число впало з 205654 у 2010 році до 166743 у 2017 році, тобто зменшення відмічається майже на $\frac{1}{4}$. Така ж тенденція спостерігається і щодо сільських жителів (відповідно, кількість відвідувань у 2010 році – 111387, в 2017 – 91650). Щодо відвідувань дорослих із приводу захворювань, то їх число знизилось із 181819 у 2010 році до 142113 у 2017 році, тобто більше ніж на $\frac{1}{4}$. Щодо дітей, то тенденція зберігається. Тут кількість відвідувань впала майже в 2 рази (з 6803 в 2010 році – до 3406 в 2017 році).

Таблиця 2

**Робота лікарів поліклініки (амбулаторії), диспансеру, консультації
в Комунальному підприємстві «Рівненська обласна клінічна лікарня» [6]**

Роки	Кількість відвідувань лікарів виключно з профілактичними намірами	У тому числі сільських жителів	Кількість відвідувань лікарів із приводу захворювань дорослими від 18 років і старше	Кількість відвідувань лікарів із приводу захворювань дітьми віком до 18 років
2010	205654	111387	181819	6803
2011	198617	110541	164379	4439
2012	195745	109632	171648	4304
2013	201157	110795	180310	4348
2014	203717	112705	181837	4764
2015	196362	108834	139057	1281
2016	194048	107764	168761	3759
2017	166743	91650	142113	3406

У лікарні активно проводяться обстеження хворих. Одними з найважливіших обстежень є рентгенологічні обстеження (таблиця 3). Як бачимо з таблиці, кількість рентгенодіагностичних апаратів та устаткування в лікарні зростає з 15 в 2010 році до 18 у 2017 році, тобто на три одиниці, у зв'язку придбанням лікарнею нового оздоблення. Отож, більше хворих можуть бути обстеженими за один і той же час, що теж підтверджують дані з таблиці. Тобто, якщо у 2010 році кількість рентгенодіагностичних досліджень було 19390, то до 2017 року їх кількість зросла майже у півтора рази й досягла кількості у 31783. Невелике зменшення їх спостерігається у 2017 році після різкого зростання у 2016 році з 26344 у 2015 році. Але це виявляється у зв'язку зі стохастичним характером поступлення хворих у лікарню і згладжується при великій тривалості часу.

Таблиця 3

**Діяльність рентгенологічного відділення Комунального підприємства
«Рівненська обласна клінічна лікарня» [6]**

Роки	Кількість діючих рентгенодіагностичних апаратів та устаткування	Кількість рентгенодіагностичних досліджень
2010	15	19390
2011	16	18851
2012	16	19427
2013	16	24148
2014	16	25844
2015	18	26344
2016	18	32120
2017	18	31783

Представимо економічні показники розвитку цієї лікарні (таблиця 4).

**Економічні показники за Комунальним підприємством
«Рівненська обласна клінічна лікарня» (грн.) [6]**

№ за/п	Назва	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1	Асигновано	63264899	65815174	72244727	75274399	86935310	128454444	128189700	156047700
2	Касові видатки	62994638	65761746	71998562	75015646	86614608	124183144	124678641	155701089
3	Вартість 1-го ліжка-дня								
	– по медикаментам	4,78	6,21	5,85	3,36	3,25	11Ю78	7,82	18,14
	– по продуктах харчування	6,7	7,2	7,3	7,51	6,69	8,36	9,61	8,42
	– для ветеранів війни	22,32	23,9	27,00	27,87	27,86	36,86	42,6	46,6
4	Із профінансованої суми								
	– на заробітну плату	43275800	44142453	53311138	57096624	58505452	66843000	66044744	93377016
	– на медикаменти	10572300	11120199	9168327	8538882	17167207	29010025	44587820	42236660
	– на продукти харчування	1618500	1999634	1998261	1902204	1902270	2942152	1902269	2303096
	– на оплату комунальних послуг та енергоносіїв	4833100	5235940	6026356	6707089	6355999	8837939	8279971	10244662
	– на прання	125957	367260	182500	618298	675362	871525	909599	931667

Як бачимо, асигнації на розвиток медичного закладу зростають щорічно, і це зростання за період із 2010 по 2017 рік майже в 2,5 рази. Вартість одного ліжка-дня за медикаментами виросла в 3,8 рази у 2017 році у порівнянні з 2010 роком і склала 18,14 грн. У той же час вартість одного ліжка-дня за продуктами харчування виросла набагато менше – тільки в 1,25 рази. Тобто, зважаючи на інфляцію й на зростання курсу долара, можна сказати, що це відбувається за рахунок якості харчування в лікарнях по Україні в цілому. Для ветеранів війни вартість одного ліжка-дня виросла майже в два рази і в 2017 році склала 46 грн. Проаналізуємо профінансовану суму. На заробітну плату пішло у 2,25 разів більше в 2017 році, ніж у 2010 році і склало 93377016. Але це не дуже велика сума, зважаючи на великі темпи зростання цін в Україні. Щодо медикаментів, то тут можна сказати, що зростання відбувалось великими темпами (майже в чотири рази) і склало у 2017 році 42235680. Фінансування забезпечення продуктами харчування збільшилось трохи менше, ніж у півтора рази, і склало у 2017 році 2303096 проти 1618500 у 2010 році. Набагато більше витратиться стало порівняно з 2010 роком на комунальні послуги й енергоносії (більше ніж у 2 рази), до чого призвело різке зростання цін на енергоносії в країні. У той же час на прання зростання відбулось у 7,4 рази у зв'язку з різким подорожчанням електроенергії.

Висновки. На останок можна сказати, що Комунальне підприємство «Рівненська обласна клінічна лікарня» Рівненської обласної ради є зразком щодо впровадження новітніх технологій у галузі охорони здоров'я. Тому основні тенденції розвитку цього закладу є позитивними. Так, пропускна спроможність лікарні за 2010–2017 рр. зросла. Зросла кількість рентгенодіagnostичних досліджень, флюорографій органів грудної клітини, ультразвукових досліджень. Негативним моментом функціонування цього закладу є недостатнє фінансування з боку Державного бюджету на харчування хворих і недостатній рівень економії електроенергії. Необхідно надати рекомендації закладу охорони здоров'я щодо впровадження новітніх енергозберігальних технологій, а державним органам – щодо збільшення фінансування закладів охорони здоров'я.

Література:

1. Бобровська О., Хожило І. Розвиток управління сферою охорони здоров'я в Україні на корпоративних засадах. *Державне управління та місцеве самоврядування*, 2010. № 4. С. 25–28.
2. Єлісеєва О.К., Саричев В.І. Сучасний стан оцінювання регулювання медичної галузі. *Система державної статистики в Україні: сучасний стан, проблеми, перспективи: зб. наук. праць XIII Міжнар. наук.-практ. конф. з нагоди Дня працівників статистики (2015 р.)*. 2015. С. 26–29.
3. Зима І.Я. Визначення напрямів реформування управління сферою охорони здоров'я на основі опитування експертів. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2018. № 1. С. 28–35.

4. Саричев В.І. Глобальні та національні економічні механізми вдосконалення системи охорони здоров'я як складової людського розвитку *Вісник НУВГП*. 2013. Вип. 2(62). Економіка. С. 422–431.
5. Шевцов В.Г. Державне управління розвитком медичної допомоги в умовах реформування системи охорони здоров'я: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. держ. упр.: спец. 25.00.02 «Механізми державного управління». Харків, 2011. 20 с.
6. Рівненська обласна клінічна лікарня. URL: <https://rokl.rv.ua> (Дата звернення: 15.11.2018).